

Podjetja

V Iskraemecu med prisilko za pol zmanjšali število zaposlenih

Primož Knez

Kranjski Iskraemeco je eno redkih podjetij, ki je uspešno končalo prisilno poravnavo in skoraj v celoti poplačalo vse upnike. A cena je visoka. Podjetje v rokah egiptovskih lastnikov je število zaposlenih zmanjšalo za polovico. Danes poslujejo dobro.

Februarja 2006 je imel Iskraemeco takrat še v rokah paradržavnih skladov in malih delničarjev 1750 zaposlenih, a se je utapljal v dolgovi in soočal s slabim poslovanjem. Po osmih letih je kranjsko podjetje, ki je prešlo v roke egiptovskih lastnikov, eno redkih v državi (manj kot desetina je takih), ki je uspešno končalo prisilno poravnavo in upnike poplačalo kar 94-odstotno. Cena pa je bila visoka. Danes sicer kranjski proizvajalec električnih števecv posluje dobro in z dobičkom, a ima le še 860 zaposlenih. Neperspektivno proizvodno mehanskih števecv v povsem okrnjenem delu sicer še vedno ohranjajo, prihodnost pa je v elektronskih števcih.

Poravnali 94 odstotkov dolgov

Prisilna poravnava Iskraemeca je določala, da mora podjetje povrniti kar 94 odstotkov vseh dolgov, ki so se nakopičili pred prisilno poravnavo. Dolgovi do bank, dobaviteljev in države so v letu 2006 znašali približno 60 milijonov evrov oziroma toliko kot štirikratni osnovni kapital podjetja. Tisto leto je bilo za podjetje še posebej burno, po dolgih pogajanjih med državnima lastnikoma (vodil jih je takratni direktor Soda Marko Pogačnik, zdaj poslanec SDS v državnem zboru), malimi delničarji in Egiptčani je družba El Sewedy po besedah Pogačnika za Iskraemeco odštela 38 milijonov evrov, no, egiptovski lastnik je pozneje trdil, da so zanj odšteli 45 milijonov... V tistih časih je podjetje zapustilo največ ljudi (več kot tretjina), tudi iz razvoja in vodstvenih položajev. Poslovanje se še dolgo ni izboljšalo, še leta 2011 je Iskraemeco posloval z izgubo. A to je bila verjetno ne le posledica opuščanja mehanskih števecv na trgu merjenja električne energije, pač pa tudi obveznosti iz

Dieter Brunner, predsednik uprave družbe Iskraemeco

Fotografija: Primož Knez/dokumentacija Dnevnika

prisilne poravnave. Zadnji dve leti podjetje posluje z dobičkom.

Med šestimi odstotki podjetij, ki so do sedaj uspela prisilno poravnavo uspešno končati, je Iskraemeco podjetje z največjim poplačanim dolgom tako v absolutni kot relativni vrednosti. Vrednost poravnanih obveznosti v podjetjih, ki so uspešno zaključila prisilno poravnavo, redko presega 50 odstotkov vseh terjatev. Iskraemecu je prisilna poravnava naložila poplačilo 100 odstotkov vseh terjatev do bank in 80 odstotkov terjatev do dobaviteljev, kar v celoti predstavlja približno 94-odstotno plačilo vseh terjatev pred prisilno poravnavo.

8,5 milijona evrov dobička

V letu 2013 je skupina Iskraemeco ustvarila 87 milijonov evrov prihodkov (95 odstotkov na tujih trgih) in 8,5 milijona evrov dobička. V zadnjih letih je Iskraemeco največ svojih elektronskih števecv prodal na Nizozemsko, sicer pa glavni trgi še vedno ostajajo v Evropi in na Bližnjem vzhodu – povsod, kjer trenutno potekajo večje menjave števecv električne energije. Naročila za indukcijske števece se stalno zmanjšujejo že desetletje in prav toliko časa že načrtujejo ukinitje tega programa. Tudi zadnji še obstoječi kupci teh izdelkov napovedujejo prehod na elektronske, tako da za leto 2015 napovedujejo dokončno opustitev proizvodnje. »Vsi naši veliki konkurenti so to-

vrstni segment glede na zmanjšanje povpraševanja opustili že pred petimi ali celo 15 leti, z velikim zapiranjem tovarn in odpuščanjem več tisoč delavcev v Evropi,« so sporočili iz Iskraemeca, ki ga sicer vodi Nemec Dieter Brunner.

Januarja je Iskraemeco odpustil še dodatnih 26 zaposlenih, nadaljnja odpuščanja skoraj sto delavcev na programu indukcijskih števecv zaenkrat niso predvidena. Od leta 2008 se je število zaposlenih zmanjševalo z upokojitvami in odhodi, zaradi gospodarske krize je bilo v letu 2010 delovno razmerje iz poslovnih razlogov prekinjeno s 138 zaposlenimi z različnih delovnih področij. Iz poslovanja so izločili tudi dve enoti: kemijsko-mehanski laboratoriji so se pridružili podjetju Lotrič Meroslovje, na samostojno pot pa se je podala tudi hčerinska družba Iskra Ames.

»Da se bliža konec indukcije, se zavedamo, a tu je še sto ljudi, kar ni malo. Ob letošnjih odpuščanjih smo vložili nekaj tožb in nato se je odpuščanje ustavilo, podjetje je dobilo naročila tako za elektronske kot mehanske števece in zdaj se nekaj časa obeta mir. Moti pa me, da ni nobene vizije, kakšna je prihodnost podjetja, ali bo eden najbogatejših Egiptčanov v Sloveniji še kaj vlagal, zakaj se moramo vsako leto pogovarjati le o viških, ne pa o tem, kaj bi se dalo narediti, da bi lahko dodatno zaposlovali,« pa je ocenil sindikalist Jože Petek. x